

Каралды
Педагогикалык кеңештін
№ 1 протоколунда
«29» август 2022 жыл

Бекитем
94 жалпы орто билим берүү
мектебинин директорунун
милдетин аткаруучу

Ажыгулова К.К.

**Билим берүү болумында маалыматтык системасы жөнүндө (ИСУО)
ЖОБО.**

1. Жаһны жоболор.

1.1. Бұл Регламент Кыргыз Республикасының Өкмөтүнүн 2019-жылдын 17-нөйнүндеги № 295 “Жаһны билим берүү уюмдарында билим берүү чөирөсүнүн коопсуздүгүн жөнөрүлатуу бөлінчә Кыргыз Республикасының Өкмөтүнүн айрым чечимдерине өзгөртүүлөрдү киргизүү түүралуу” токтомуна ылайык иштелип чыккан. Жаһны билим берүү уюмдары жөнүлдө тильтүү жобонун 7, 14-1 пункттарына ылайык (Күр Өкмөтүнүн 2013-жылдын 2-октябрьндеги № 544, 2014-жылдын 17-сентябрьндеги № 535, 17-нөйн токтомудорунун редакцияларына ылайык, 2019-ж. Ка 295), 2015-жылдын 8-октябрьндеги № 1245 Кыргыз Республикасында билим берүүнү башкаруунай маалыматтык системасын тузыу Концепциясы менен.

1.2. Жобо директордун буйругу менен бекитилген баштаңкы кесиптік бирлик билим берүү

уюмукуү профсоюздук комитетинин корутундусун эске алуу менен билим берүү уюмукул педагогикалык кеңештін (мындан ары - ОО) чечими менен кабыл айынат. Бул Жобого өзгөртүүлөр жана толуктоолор баштаңкы кесиптик бирлик уюмунай профсоюздук комитетинин корутундусун эске алуу менен ОО педагогикалык кеңештін чечими менен киризилет.

1.3. Жобо жеке маалыматтардын маалымат системасынын зертсональына карата тараптарды,

къзматкерлердин жоопкерчилигинин даражасын, структурасын жана коопсуздүктүн тарап кылынган деңгээслин аныктайт.

1.4. Бул Регламенттін макеаты: 00 коргоо объектеринин коопсуздүгүн тышкы жана ижи, атайылап жана атайылап эмес коркунучтардын бардык түрлөрүнөн камсыз кылгуу, жеке маалыматтардын коопсуздугуна коркунучтарды (УБИД) чүмкүй ишке аныруудан келтирилген зыянды минималдаштыруу болуп саналат.

1.5. Жеке маалыматтардын коопсуздугу жеке маалыматтардың жок кылууга, өзгөртүүгө, блоктоого, көчүрүүгө, жайылтууга, ошондой эле башка урукесатсыз аракеттерге алыш келиши мүмкүн болгон жеке маалыматтар а урукесатсыз, анын ичинде кокусунан кирүүнү болтурббо аркылуу жетишилет.

1.6. Бул Жобонун колдонуу мөөнөтүү чектелбейт. Жабо жаңысы кабыл алынганга чейин күчүндө болот.

2. Колдонуу чөйрөсү.

2.1. Билим берүүнү башкарууву маалыматтык системасы (БМИС) - билим берүү системасының жетекчилеринин, билим берүү тутумунуң кызматкерлеринин маалыматтык керектөөлөрүн кандааттандыруу үчүн маалыматтың чоңултууну, иштеп чыгууну, сактоону жана жайылтууну камсыз кылуучу эссе/өөчүү жана байланыш техникасын, программалык камсыздоону, маалымат массивдерин, колдскуучуларды процедураларды камтыган комплекс жана башка кызықдаштарлар. Билим берүүнү башкаруунун маалыматтык системасы билим берүү системасында маалыматтың югултуу, сактоо, жайылтуу, ошондой же бардык деңгээлдеги билим берүүнү башкаруу органдарының башкаруу яшин автоматтандыруу үчүн иштелип чыккан.

2.2. ИСУО түзүү төмөнкү принциптерге негизделген:

- баштапкы маалыматты бир жолу киргизүү жана көп жолу колдонуу, янын ичинде билим берүүнү башкаруу максаттары үчүн;
- структуралык дизайнды колдонуу. ЭМИС салыстырмалуу көз карандысыз функционалдык подсистемалардан турушу керек;
- классификациянын жана коддоонуя бирдиктүү тутумун колдонуу аркылуу билим берүү органдарының маалыматтык системаларынын шайкештигий камсыз кылуу;
- жеке маалыматтарды, статистикалык маалыматтарды жина электрондук документ алмашууну өсөмөстөлөр арашык биргелешшөп пайдалануу бөлүгүндө билим берүү маалымат системаларын бири-бири менен жана башка бөлүмдердүү маалыматтык ресурстары менен интеграциялоо мүмкүнчүлүгү;
- Кыргыз Республикасынын мыйзамдарынын талантарына жайык маалыматтык коопсуздукту жана жеке маалыматтарды коргоо системасын камсыз кылуу;
- ИСУОны иштеп чыгууну, киргизүүнү жана колдоону борборлоштурулган башкаруу;
- ИСУО подсистемаларын негизилен интернат аркылуу иштөө мүмкүнчүлүгү бар вебтаркемелер түрүндө түзүү;

- колдонуудагы программалық-аппараттық каражаттардың максималдуу сакталыптын эске алуу менен жаңы ЭМБС компоненттерин модернизацийло жана онуктүрүү жөнүндө чечим кабыл алуу;
- ИСУ Онук көнөтилиши/масштабдашының камсыз кылуу - жаңы функциялардың көшүү же иштеп жаткандардын айрымдарын ИСУ Онук калган функционалдың болуктөрүн өзгөртүүсүз өзгөртүү мүмкүнчүлүгү,
- колдонуучунун атайын компьютердик окуусун таалак кылбаган колдонуучуга ынгайлуу ИСУ О интерфейсин түзүү;
- толук маалымдама колдонмосу менен ИСУ О функционалдуултуун тейлөө:
- үзгүлгүксүз өнүгүү принципи. ЭМБС дайым өзгөрүү түрүүнү шарттардын - мыйзамдардагы, билим берүү системасының түрүндөгү, маалыматтык технологиялардагы жана башкалардың өзгөрүшүнө байланыштуу өзгөртүүлөрдү киргизүүнүн мүмкүн болуучу зарылдын эске алуу менен түзүлөт.

3.3. ИСУ Онун легизги функциялары жана функционалдык блоктору:

- Кыргыз Республикасынын билим берүү системасында электрондук документ түрүрүү жана өз ара аракеттенүү системасы төмөнкүлөрдү камсыз кылууга тийинш:
- документтин кыймыны жөнүндө маалыматты сактоо жана документтин колдонулушунуз ар бир көмөрмөндө документтин же бул документтин өзүнчө тапшырмасының аткарылышы үчүн жөнүлтүү адамды аныктас мүмкүнчүлүгү;
 - документтердин кайталануу мүмкүнчүлүгүн жокко чыгарууга мүмкүндүк берүүчү документтик маалыматтын маалымат базасын сактоо;
 - документ файлдарын сактоо;
 - маалыматтарды коргоо жана кортс, ошондой эле документтадык маалыматтарга жана документтерге кирүү үүктерин чектөө системасы;
 - идентификация - жеткилдүүлүктүрүн субъекттерине жана объекттерине идентификаторду ыйгаруу жана же; серилгөр идентификаторду ыйгарылган идентификаторлордук гизмдер менен салынтыру.
 - ИСУ О - маалыматтар базасында камтылган жеке маалыматтардын, ошондой эле мындай жекс маалыматтарды автоматтандыруу каражаттарын пайдалануу менен же мындай каражаттарды колдонбостоо институтте мүмкүндүк берүүчү маалыматтык технологиялардын жана техникалык каражаттардың жыйындысы болуп саналган маалыматтык система;

- маалыматтык технологиялар - процесстер, издеңүүнүү, чогултуунун, сактоонуу, иштөкчүгүүнүү, берүүнүү, таратуунун ыкмалары жана ушундай процесстерди жана ыкмаларды ишке ашыруу ыкмалары;
- жеке маалыматтарды пайдалануу - жеке маалыматтардын субъектине же башка жактарға карата юридикалык кесептерге алыш келүүчү же башка жактардын укуктарын жана эркиндиктерин таасир этүүчү чечимдерди кабыл алуу же башка аракеттерди жасоо максатында оператор тарабынан жеке маалыматтар менен жасалган аракеттер (операциялар). Жеке маалыматтардын субъекти же башка адамдар;
- маалыматтык коопсуздуукка коркунуттун булагы - маалыматтык коопсуздуукка коркунуч келтирген жетүү субъекти, материалдык объект же физикалык қубулуш;
- жеке маалыматтардын күпүзүлүлүгү - жеке маалыматтардын субъектинин макулдугусуз же башка мыйзамдуу нең издерен алардын таркылышына жол бербөө боюнча жеке маалыматтарга жетүү мүмкүнчүлүгүнө; болгон оператор же башка жак үчүн милдеттүү таалай;
- маалымат алыш жүргүүчү - индивидуалдык же материалдык объект, анын ичинде маалымат символдер, сүрөттөр, си наңдар, техникалык чечимдер жана процесстер, физикалык чоңдуктардын сандык мұноздомөлөрү түрүндө чыгарылган физикалык таалай.
- жеке маалыматтар (ПД) - анын фамилиясын, атын, атасынын атын, жылы, айы, туулған күнү жана жери, дареги, дареги, анын ичинде аныкталған же ушундай маалыматтардын негизигүде аныкталған жеке адамга тишелүү ар кандай маалымат (жеке маалыматтардын предмети); үй-бүлө, социалдык, мұлкігүк абалы, билимий, кесиби, кирешеси, башка маалыматтар;
- жеке маалыматтарды иштетүү - жеке маалыматтардың жүгүлтүү, системалаштыруу, тоитоо, сактоо, тактоо (жаңыртуу, өзгөртүү), пайдалануу, белгилүү (анын ичинде откөрүү берүү), меннигештирүү, бергөттөнүү, жок кылууду камтыган жеке маалыматтар менен аракеттер (операциялар);
- жалпын ажстиклактүү жеке маалыматтар - жетүү жеке маалыматтар субъектинин макултүү менен, чексиз сандагы адамдарга берилген же мыйзамдарга ылайык күпүзүлүктүү сакташты галип кылышынбаган жеке маалыматтар;
- же жеке маалыматтардын күпүзүлүгүн көксүзлөнүп бузуу; жеке маалыматтарды

ачыкка чыгаруу - атайдын;

□ жеке маалыматтарды таратуу - жеке маалыматтарды адамдардын белгилүү бир чөйрөсүнө берүүгө (жеке маалыматтарды берүү) же чексиз сандагы адамдардын жеке маалыматтары менен таанышууга баытталған аракеттер, анин ичинде жеке маалыматтарды жалиныга маалымдоо каражаттарында ачыкка чыгаруу,

□ маалыматтык жана телекоммуникациялык тармактар же жеке маалыматтарга жетүү мүмкүнчүлүгүн ар кандай башка жол менен камсыз кылуу;

□ жеке маалыматтарды ментегештируү - натыйжада жеке маалыматтардын конкреттүү субъектисинин жеке маалыматтарға таандык эквидиции аныктасу мүмкүн болбогон аракеттер;

□ жеке маалыматтарды жок кылуу - натыйжада жеке маалыматтардын маалымат системасында жеке маалыматтардын мазмунун калыбына көлтируү мүмкүн болбогон же ишенин натыйжасында жеке маалыматтардын материалдук азып жүрүүчүлөрү жок кылышын аракеттер,

□ техникалык каналдар аркылуу маалыматтын (корголгон) азып чыгарылыш - корголгон маалыматты азып жүрүүчүдөй маалыматты кармал турган техникалык каражатка физикалык чөйрө аркылуу маалыматты контролесүз таратуу;

□ аялуу - системаны же анда камтылган маалыматты бузуу үчүн көлдөнүлүшү мүмкүн болгон корголго каражаттарынын алсыздыгы, маалыматтын бутуудугу - компьютердик техниканын же автоматтартырылган системанын көкүстүк жана же атайдын бурмалюу (жок кылтуу) шарттарында маалыматтын озурбөсүгүн камсыз кылуу жөндөмдүүлүгү;

□ оператор (жеке маалыматтардын) - жеке маалыматтарды иштеп чыгууну уюштуруучу жана (же) күзүгө ашыруучу, эшондой боле жеке маалыматтарды иштегүүнүн максаттарын жана мазмунун аныктоочу мамлекеттик орган, муниципалдык бүрән, юридикалык же жеке жак;

□ жеке маалыматтардын маалыматтык системасынын техникалык каражаттары - компьютердик техника, маалыматтык-эсептөө системалары жана тармактары, жеке маалыматтарды берүү, кабын аялуу жана иштегүү үчүн каражагтар жана системалар (үн жазуу, үндү күчөтүү, үндү кайра чыгаруу каражаттары жана системалары, дөмөфөн жана телекөрсөтүү түзүлүштерү); көп, графикалык, видео жана алфавиттик-сандык маалыматтарды иштеп чыгуучун, документтерди жана башка

техникалык каражаттарды дәрдөң каражаттары;

□ программалык камсыз тоо (операцыйлык системалар, маалыматтар базасын башкаруу системалары ж.б.), маалыматтык системаларда колдонулуга маалыматтык коргоо каражаттары.

3. Маалыматтык коопсуздуктун максаттары жана миңдеттери.

3.1. Максаты: маалыматтык ресурстарга үрүксөтүсүз кирилдин коргоону камсыз кылган маалыматтык коопсуздук зараптарын ишке аныруу үб.

3.2. Маалыматтык коопсуздуктукамсыз кылуунун не, изгүй миңдеттери болуп төмөнкүлөү болуп саналат:

□ • маалыматты санкцияланбайлан кирилдин, жок кылуудан, өзгөргүүден, бөгөт коюудан, кочирүүден, берүүден, гарасуудан, сандей эс мендай маалыматка карата башка мыңзамсыз тракеттерден коргоону камсыз кылуу;

□ мүмкүнчүлүк чектелген маалыматтың күпүзүлүтүү сактоо;

□ маалыматка жетүү укугуда ишке аныруу;

□ маалыматты коргоонун техникалык жана иреклеммалык каражаттарын эксплуатациялоону уюштуруу.

□ Маалыматтык коопсуздуктун инструменттеринин жана системаларынын үчүрдагы иштөөсүн көзөмөлдөө,

□ маалыматтын резервдик көчтүрмөсүн уюштуруу жана көзөмөлдөө.

4. Маалыматтык коопсуздуку камсыз кылуу учун жөоптүү адамдар

4.1. Маалыматтык коопсуздуку камсыз кылуу учун жөоптүү адамдар (мындан ары - жөоптүү адамдар) - жөоптүү адамдар обдөрүнүү функционалдык миңдеттеринин чегинде 1. Одогу маалыматтык каражаттарды колдонуу менен иштетилген, бөрилүү жана сакталып маалыматтык коопсуздүгүн камсыз көлвишат.

4.2. Маалыматтык коопсуздук кызметкерлерди төмөнкү пегисти функцияларды аткарышат:

□ маалыматтык коопсуздук бөюнча нускамаларды иштөө чыгуу: антивирустук коргоону уюштуруу бөюнча инструкциялар, Интернетте коопсуз серептөө бөюнчалар, нускамалар,

□ персоналдык компьютерлерди (мындан ары - ЖК) колдонуучуларды кызметкерлерди маалыматтык коопсуз иштетүү эрежелерине жана маалыматтык коопсуздук каражаттары менен иштөө эрежелерине окууу;

- магнитик сактагычтарды жана СОгे келинүү түшкөн электрондук почта файлдарын атавиристук башкарууну уюштуруу.
 - иштег жаткан программалык жана ашарагылар маалыматты коргоо каражаттарының ден соолугуна жана нағыйжалуулугуна учурдагы мониторинг.
 - ага уруксатсыз өзгөртүүлөрдү аныктос үчүн ЖКда иштеген программалык камсыздоонун бүтүндүгүү көзөмөлдөө.
 - Үйгарым укуктуу программалык камсыздоону өзгөртүүнү, компьютерди алмаштырууну жана ондосуу көзөмөлдөө.
 - Интернетти колдонууну көзөмөлдөө.
5. Билим берүү уюмунун маалыматтык коопсуздуудук камсыз кылуу боюнча жөоптүү адамдардын миңдеттери.
- 5.1. Өз миңдеттеринин чегинде маалыматтык коопсуздук каражаттарының жана системаларынзын иштешин жана иштешин камсыз кылуу, ЖК кызматкерлеринин укук бузууларын жана саакцияланбатан аракеттерин аныктос, бузууларды честетүү боюнча зарым чараларды көрүү.
- 5.2. Тону төйлеген программистер менен бирдикте (эгерде келишим, макулдашшуу ж.б.)
- 5.3 ЖК кызматкерлерине маалыматтык коопсуздук куралдары жана колдонулган системалар менеке иштөө брежелерин үйрөтүү.
- 5.4. Вируска каршы: программалардын этини көзөмөлдөнүз, жумасына бир жолу компьютерлерди вируска толук текшерүүдөн сактап көрүүүз
- 5.5. Маалыматтарга уруксатсыз кириүгө жана (же) анын маалыматка жетүү укуту жок адамдарга берилгандын бөгөт көюү.
- 5.6. Маалыматтарга уруксатсыз жетүү фактыларын озубатында аныктос.
- 5.7. Маалыматка жетүүнүн тартибин бузуунун жагымсыз кесслеттерин алдын алуу.
- 5.8. Маалыматты иштөө чыгуунун техникалык каражаттарына гаасир этигуү болтурбоо, мунун натыйжасында алардын иштени бузулат.
- 5.9. Годо маалыматтык коопсуздуктуу жогорку деңгээлийн камсыз кылууну дайыма көзөмөлдөө. гуруу.
5. Жеке маалыматтарда кордоону камсыз кылуу боюнча кызматкерлерге көюлүүчү таланттар.
6. ИСУОнун колдонуучулары болуп саналган бардык 69 кызматкерлер корголуучу объекттерге жетүү жана ПДНЫН кабыл атынтай коопсуздук режимин сактоо боюнча

белгиленген эрежелерди жана миңдегтерди тақ билүүгө жана таң аткарууга тийиш.

6.2. АКБС Анын колдонуучулары белгүлүп салыган бардык ӨД кызматкерлер корголуучу объекттерге жетет жана ПДнын кабыл али ай коопсуздук режимин сактоо боюнча белгиленген эрежелерди жана миңдегтерди тақ билүүгө жана таң аткарууга тийүү.

6.3. 00 кызматкерлери паролдорду ғандардо жана колдонууда (өгер аутентификациянын техникалык каражаттары колдонулбаса) ПДнын коопсуздук режимин сактоонук белгиленген жол-жоболорун сактоо би миңдеттүү.

6.4. 00 кызматкерлери каросуз калған жабдуулар үчүн тийиншүү коргоону камсыз кылууга

тийиш, айрыкча, уруксатсыз адамдар имаратка кире алған учурларда. Бардык колдонуучулар РД коопсуздук талантарын жана каросуз калған жабдууларды коргоо жол-жоболорун, ошондой эле мындай коргоону камсыз кылуу боюнча өздөрүнүү миңдегтерин билүүни керек.

6.5. Кызматкерлөргө үчүнчү тараңтын программаларын орнотууга, жеке мобилдик түзүүштөрдү жана сактайчарды түштүрүуга, ошондой зле аялга корголгон маалыматты жазуута тьюу салынат.

6.6. Кызматкерлөрдө 00 маалыматтык системалар менен иштөөде аялга белгилүү болгон корголгон маалыматты үчүнчү жактарга ачыкка чыгарууга тьюу салынат.

6.7. ИСУОдк ПД менен иштөөде 00 кызматкерлөрдө автоматташтырылган жумуш оруунунч

мониторунан (AWP) үчүнчү жактар ПДнын көрө албашын камсыз кылууга миңдеттүү.

6.8. ИСУО менен иштөө аяктагандан кийин, кызматкерлер жумушчу станцияны ачыкч күлпүсү же эквиваленттүү башкартуу менен коргоого миңдеттүү. мисалы, күчтүрөөк коргоо каражаттары колдонулбаса.

6.9. Кызматкерлер ПД коопсуздук режимин бузуу коркунчуту жана аны бузгандыгы үчүн жобокерчилик жөнүндө маалымдалышы керек. Алар ПДнын коопсуздукунун саясатын жана жол-жоболорун бузгай кызматкерлөргө тартигчик жаза колдонуулун бекитилген расмий тартиби менен тааныштуу тийиш

6.10. Кызматкерлер ПДнын коопсуздукуну керкунуч көлтириши мүмкүн болгон ISPD ишинин бардык байкалга. жи шеккүү учурлары жөнүндө, ошондой эле аялган ПДнын коопсуздукунда, ОСтур жетекчилегине хана ПДнын коопсуздукун коркунчтарга дароо жооп кайтаруу үчүн жооптуу адам.

7. Интернетти колдонуу.

7.1. 00 өтөнчөө интернетти пайдалануу окуу процессиниң максаттарында ишке ашырылат. Инсандын өнүгүүсүнүн, анын социалдаштырылышының жана компьютердик сабактуулук жаатындагы билимдердин бир белүү, катары адам билим берүү эмес ресурстарга кире алат.

7.2. ТОдо Интернетти колдонуу төмөнкү принциптерге баш ийет:

- билим берүү максаттарына өтөйлөк келүү;
- инсандын гармониялуу калыптанышына жана өнүгүүшүнэ салым кошуу;
- автордук жана чекіспе укуктар жөнүндөгү мыйзамдарды, олондой зле башка жарандардын жана интернет колдовуучулардын башка укуктарын, ар-намысын жана кадыр-баркын сыйлос;
- жаңы көндүмдердүү жана билимдерди алуу;
- колдонулуучу окуу жана корсөтмө кураандардын спектрин көзөйтүү;
- инсанды социалдаштыруу, маалыматтык көмкө киргизүү.

7.3. Сабак учурунда окуучулардын интернетти утаул Эрежелерге өтөйлөк пайдаланышын контролдоо сабакты шын баруучу муталим тарабынан ишке ашырылат.

Окуу процессинде муталим:

- окуучулардын компьютерлерди жана интернетти колдонуусун көзөмөлдөйт;
- эгерде студент бул эрежелерди жана билим берүү мөкөммөлдө Интернетти колдонууну жөнгө салуучу башка ченемдик документтерли бузса, студенттин Интернетте андан арбى иштөөсүнө тью салат;
- билим берүүнүн максаттарына шайкеш келбеген ресурска/ресурстардын тобуна кириү аракеттерин болтурбобо учур учуу. Эрежелерде жана башка ченемдик укуктук документтерде каралган тарааларды көрөт;
- балдарда маалыматтык продукттарды өз алдынча жана жоопкерчilikтүү керектөө көндүмдерүүн калыптанырайт;
- балдардын өнүгүүсүнө бааттуулук, моралдык жана моралдык-этикалых алем келет;
- маалыматтык көбисүздүкту камсыз кылтуу фактору катары маалыматтык маданиятты калыптанырайт.

7.4. НКОнун көзматкерлери төмөнкүлөргө укуктуу:

Интернетте жайгаштырьлган ресурстарды, анын ичиндө Кыргыз интернет-ресурстарын

ушул Регламентте каралган.

- БЗнын интернет-ресурстарына маалыматты жана маалыматтарды жайгаштыруу.
- ООдо маалыматташтыруу тармагында юридикалык билимдерди алуу.
- Компьютеринизди зыяндуу программалардан, мыйзамсыз, пираттык мазмундан жана аны жүктөп алуу коркунчтарынан көргөп жөнүндө өзүүлигө ээ болунуз.

8. Окуучуларга төмөнкүлөртө түсөү салынат.

8.1 Мазмуну жана предмети жана жетисгендер учун алғылыксыз болгон жана/же Кыргыз Республикасынын мыйзамдарын бузулган ресурстарда болушу, атая айтканда:

- окуучуларга алардын өмүрүнө жана (же) цен соолугуна коркуучу түүдүргөн, анын ичинде ден соолугуна зыян келтирген аракеттерди жасоого үндөгөн;
- окуучуларга баңы Каражаттарын, психостресс түрүндө жана (же) мас кылчуктуу заттарды, тамеки буюмдарын, алкогольдук жана алкогольдук продукцияны колдонууга тыйбуу салынат;
- зомбулукка жана (же) ырайымсыздыкка же адамдарга же жапыбарларга караң зомбулук аракеттерди жасоого чыктырыуучу аракеттерге жол бериле тургандыгын негиздеген көк айлаган,
- үй-бүлөлүк баалуулуктарды четке калуу.
- мыйзамсыз жүрүм-турумду актос;
- Интернет аркылуу ар кандай транзакцияларды жүргүзүүтө,
- жибоптуу адамдын үүркөсүтүсүз ӨС компютерине файлдарды жүктөөгө;
- башка адамдардын адыр-баркына шек келтирүүгү, чындыкка дал келбейн маалыматтарды, коркутууларды таратууга.
- экстремизмди жана жалпы каббы, алынган нормалардан чөтүеген жүрүм-турум формаларын пропагандалайтган сайттарга баруу.

8.2. Интернет колдонуучулар техникалык Каражаттар жана программалык камсыздоо ресурстарды төз-төз жана жарытуудан улам интернет ресурстардын толук чыпкалоону камсыз кыла албастыгын эске алуулары керек. Ушуга байланыштуу окуучулардын мазмұну Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына Карама-Каршы колген жана 00 интернет ресурстарынан сөмөс, окуу процесинин максаттарына жана миддөгерине туура келбейн

ресурстарды табуу коркунучу бар. Интернетти колдонуунун катышуучулары башка интернет-ресурстарда жайгаштырылган мындай маалыматтарга кокустан жетүү учун

мектеп жооптуу эмес экенин билиши керек.

8.3. Эгерде колдонуучу иштин жүрүшүндө мазмуну билим берүү процессиниң максаттарына

түура келбеген ресурсту тапса, ал интернет дарсгин (I.R.) көрсөтүү менен бул тууралуу дароо жооптуу адамга бийдирүү жана бул ресурстай чыгып кетүүгө мүлдөттүү.

9. Маалыматтык коопсуздуку камсыз кылуу үчүн жооптуу адамдардын үүкімдері.

9.1.Мектептин кызметкерлерине белгилентең төхөннөлөйн жартсыз аткарууну жана чектелген маалыматты камтыган маалыматтык коопсуздукун жана коргонуу камсыз кылуу боюнча нускамаларды аткарууну талап кылбы.

9.2. Маалыматтык коопсуздук системасын еркундөтүү боюнча сунуштарды даирдоо 00.

10. Маалыматтык коопсуздук үчүн жооптуу адамдардын жоопкерчилиги.

10.1. Маалыматтык коопсуздук үчүн жооптуу адамдар маалыматтык коопсуздукту камсыз кылуу боюнча ишиний санаты үчүн, маалыматты коргоону ушгуулбодо аныкталған ұнқадаңыз мүлдөстерге ылайык жеке жоопкерчилик тартышат.